

De kiezer stemde tegen een regering die zich met de Spreidingswet een tegenstander van de eigen bevolking toont

Posted on 21 maart 2026 by Bart Jan Spruyt

De verkiezingen gingen over de Spreidingswet, maar de macht zit nog in de ontkennende fase. Door zich regelrecht tegen de eigen bevolking op te stellen, bouwen Jetten c.s. een explosieve spanning in de samenleving op. De verkiezingen van afgelopen woensdag waren een referendum over een bestuurscultuur waarbij een overheid zich tegen de eigen bevolking opstelt.

Er was gebak in de fractievergadering van GL-PvdA donderdagmorgen, daags na de gemeenteraadsverkiezingen. Er was feest omdat de partij als grootste uit de bus was gekomen. Maar die spin kon niet verhullen dat de partij in zetelaantal de grootste verliezer was: er gingen 139 zetels verloren. Weg fusiebonus, waarop deze linkse partij onder leiding van Jesse Klaver zo had gehoopt. Het verlies bij de laatste Kamerverkiezingen is gewoon voortgezet.

Ook op de CDA-burelen werd er donderdagmorgen gejuicht. De partij had het hoogste aantal zetels gescoord. Maar het waren er negentien minder dan vier jaar geleden. Het Bontenbal-effect is al weer uitgewerkt, zo blijkt.

Ook bij D66 waren er taartjes. Zo'n vijftig zetels meer dan bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen. Dat viel eigenlijk dus heel erg tegen. Weg premierbonus. Het aantreden van Jetten en zijn minderheidskabinet zou een nieuwe en frisse wind door het land laten waaien, met minder steun voor rechtse standpunten, maar dat is dus niet gebeurd. De VVD heeft de afgelopen twee verkiezingen verloren, en pluste woensdag een bescheiden winst van zo'n 65 zetels. En ook dat viel tegen.

Overheid tegen bevolking

Onder de streep is het dus duidelijk: alle beloften van een nieuw politiek tijdvak, een nadrukkelijk gemarkeerd afscheid van de era-Schoof, is uitgebleven. De winnaars zitten op rechts: bij de lokale partijen en bij Forum voor Democratie. Alle lokale partijen samen behaalden ruim 3000 zetels, op grote afstand gevolgd door het CDA met ruim duizend zetels. En het nieuwe Forum van Lidewij de Vos boekte een winst van 244 zetels.

Deze verkiezingen gingen over de Spreidingswet en de lokalen en Forum gaven stem aan de woede van honderdduizenden burgers die, zonder enige of zonder noemenswaardige inspraak, moeten toezien hoe hun dorp of stad met AZC's wordt opgezadeld, met alle verloedering en onveiligheid van dien. De verkiezingen van afgelopen woensdag waren een referendum over een bestuurscultuur waarbij een overheid zich tegen de eigen bevolking opstelt.

Een lokale partij in Velsen behaalde uit het niets acht zetels vanwege haar protest tegen een asielboot. In Best deed zich precies hetzelfde scenario voor. In Den Haag behaalde Richard de Mos een monsterzege omdat hij vaststelt dat het 'absorptievermogen' van de stad is bereikt. In Oldenbroek behaalde Tom de Nooijer een grootse overwinning door zijn onverdroten verzet tegen plaatselijke AZC-plannen. In Rhenen komt de Lokale Volkspartij met vier zetels de raad binnen, met de boodschap dat er geen AZC in de gemeente mag komen en eigen tradities gehandhaafd moeten blijven.

Het is niet verwonderlijk dat het verzet tegen asielopvang juist in dorpen en

kleinere steden zo sterk leeft. De effecten van zo'n invasie zijn daar groter dan in de grote steden. Daar kunnen mensen in parallelle samenlevingen langs elkaar heen leven. Op een dorp gaat dat niet: daar is de confrontatie er direct.

Ontkennende fase

Iedereen begrijpt dat het woensdag om die Spreidingswet ging, maar de macht zit nog in de ontkennende fase. Asielminister Bart van den Brink en de fractievoorzitters van D66, CDA en VVD verklaarden daags na de verkiezingen nadrukkelijk dat de wet de wet is en dat alle gemeenten zich gewoon aan de wet moeten houden, alle nee's tegen AZC's ten spijt. Er moeten dit jaar zelfs nog 38.000 extra plaatsen bijkomen. De kiezers waren 'voor het lapje' gehouden, want de gemeenten gaan helemaal niet over de vraag óf er een AZC komt; ze mogen alleen bepalen wáár die komt, zei Henri Bontenbal.

Zo spraken ook Ruben Brekelmans (VVD) en Jan Paternotte (D66). Ze herhaalden het standpunt van de premier, en zeiden net als hij dat het nieuwe kabinet nu des te meer reden heeft 'aan de slag te gaan om grip te krijgen op de instroom'. Dat hebben we eerder gehoord, en niemand gelooft dat het met deze politici en deze coalitie ergens toe zal leiden.

Een dwangwet

De coalitie pikt het onmiskenbare signaal van afgelopen woensdag dus niet op. Het negeert de uitslag, houdt zich doof voor de verzoeken om uitzonderingsposities die Den Haag (Richard de Mos) en Rotterdam (VVD) willen, en wuift ook de dreigementen weg van gemeenten als Epe en Hardenberg, die aan hun verplichtingen hebben voldaan en nu van de AZC's af willen en met dwangsommen dreigen als de noodopvang niet stopt. Iedereen begrijpt dat deze tegenstelling tussen bestuur en bevolking een explosieve spanning in de samenleving oproept.

Wat de Nederlandse bevolking dus ziet is een kabinet dat op grond van internationale afspraken wetten als dwangwet tegen de eigen bevolking inzet. En die houding verklaart nu juist het succes van de lokalen en FvD. Voor heel veel Nederlanders is de regering niet langer een te vertrouwen beschermer, maar een tegenstander. Dat is een vruchtbare voedingsbodem voor partijen die zich tegen het establishment keren en zonder grootse visoenen of vergezichten concreet en pragmatisch voor de burgers aan de slag willen – of een einde willen maken aan het

klimaatbeleid, de AZC's en de hoge belastingen.

Op sterven na dood

Forum is bij deze verkiezingen de grootste partij op rechts geworden. Ook de SGP kijkt tevreden terug: Forum deed het goed op de Bible Belt, maar de winst van Forum daar ging niet ten koste van de staatkundig-gereformeerde broeders.

Forum leek tot voor kort op sterven na dood. Na de grote winst bij de Provinciale Statenverkiezingen in 2019 slaagde de partij erin het zichzelf heel moeilijk te maken. Van de 86 Statenleden splitsten 63 zich af, van de 13 Eerste Kamerleden hield zij er één over. Van de acht Tweede Kamerzetels in 2021 resteerden er in 2023 nog drie. En deze neergang ging gepaard met, of werd veroorzaakt door, vreemde complottheorieën en omstreden uitspraken.

Een media-offensiefje van partij-oprichter Thierry Baudet om die fouten te corrigeren, had niet het beoogde effect, en daarom kwam Forum met de briljante zet om Baudet als lijsttrekker te vervangen door de 28-jarige Lidewij de Vos. De kentering zette zich daarna in. Bij de laatste Kamerverkiezingen behaalde Forum weer 7 zetels.

Kritiek vanuit de media op het verleden van Forum-kandidaten werd met stoïcijnse onverstoorbaarheid gepareerd en weggezet als pogingen tot karaktermoord die als uiteindelijk doel hadden om de partij uit te sluiten. De pogingen van *NRC* en *de Volkskrant* overtuigden de bevolking niet. 'In het westen wordt dat als racistisch gezien', zei een inwoonster van Hoogeveen. 'Maar het zijn onze normen en waarden, we willen de dingen houden zoals ze zijn.'

Het enige alternatief

Forum kreeg vleugels omdat de PVV de afgelopen jaren niet heeft geleverd, de BBB aan onderling geruzie ten onder dreigt te gaan, JA21 zich erg coöperatief ten opzichte van het nieuwe kabinet opstelt en de VVD, als onderdeel van dat kabinet, niets anders kan doen dan de Spreidingswet verdedigen. Wat de nationale potentie van Forum is, kan duidelijk worden wanneer de steun voor Forum en de lokalen van afgelopen woensdag bij elkaar wordt opgeteld.

Forum was woensdag dus het enige alternatief voor een kabinet dat er voor de

hoogopgeleiden is en zich van de gevoelens van verontwaardiging onder gewone mensen niets aantrekt.

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u (weer) mee? Hartelijk dank!*